

بسمه تعالی

نگاهی گذرا به وضعیت اقتصادی ترکمنستان در سال ۲۰۲۱

در ترکمنستان مقامات این کشور، برای مقابله با کرونا ابتدا به فکر بستن مرزهای خود بر روی تمام اتباع کشورها، افتادند که اولین نتیجه آن، کمبود کالا و مواد غذایی از یکسو و کاهش شدید مایحتاج عمومی مردم در داخل کشور و گرانی آنها از سوی دیگر بود.

افزایش قیمت مواد غذایی، کالا و تورم ناشی از کاهش مبادلات تجاری با دیگر کشورهای جهان، باعث شد تا دولتمردان ترکمنی برای حل این معضل، به سرعت بخشیدن به اجرای سیاست جایگزینی واردات با تولیدات داخلی، که از سال ها پیش، اجرای آن مورد توجه قرار گرفته بود، با عملگرایی بیشتر، روی آورند. ترکمنستان با این سیاست و همچنین با کاهش تدریجی محدودیت های ناشی از شیوع کرونا، تا زیادی توانست بر مشکلات ناشی از افزایش قیمت ها و کاهش ارزش پول ملی خود فائق آید.

در همین راستا والننتین تراپزنیکوف، کارشناس اقتصادی حوزه اوراسیا از کشور روسیه، مروری بر شاخص های توسعه در بخش هایی از اقتصادی ترکمنستان در سال ۲۰۲۱ را مورد توجه قرار داده که از آن می توان به این نتیجه رسید که سیاست جایگزینی واردات با تولید داخلی در ترکمنستان، نتیجه ی مثبتی را برای این کشور بدنبال داشته است.

نویسنده در این گزارش تاکید نموده است که : " علیرغم شیوع ویروس کرونا در جهان و تاثیرات آن بر فعالیت های اقتصادی کشور ، این کشور در سال گذشته میلادی ، رشد اقتصادی پایداری را تجربه کرده و عملکرد اقتصادی خود را نسبت به سال ۲۰۲۰ بهبود بخشیده است، چرا که گردش مالی تجارت خارجی در این کشور سال گذشته به بیش از ۱۵ میلیارد دلار رسیده که در مقایسه با سال ۲۰۲۰، بالغ بر ۲۰.۵ درصد رشد داشته است . ضمناً صادرات این کشور با رشد ۳۳.۹ درصدی مواجه شده و به بیش از ۸.۸۶ میلیارد دلار و واردات آن نیز با ۵.۵ درصد افزایش به حدود ۶.۲۵ میلیارد دلار رسیده است " .

در گزارش فوق الذکر تاکید شده است که : " صادرات گاز ترکمنستان در سال ۲۰۲۱ به خارج ، به میزان قابل توجهی افزایش داشته و به حجم تقریباً ۴۵.۹ میلیارد متر مکعب رسیده است که این رقم ۳۴.۸ درصد بیشتر از سال ۲۰۲۰ بوده و ارزش آن نیز ۳۲.۶ درصد افزایش داشته است. ضمناً ارزش صادرات نفت خام ترکمنستان نیز با ۳۲.۶ درصد، فرآورده های نفتی با ۲۸.۵ درصد، کک نفتی با ۹۴.۷ درصد و بنزین استخراج شده از گاز طبیعی نیز بیش از ۲.۵ برابر افزایش یافته است " .

گزارش فوق می افزاید : " صادرات محصولات کشاورزی نیز از رشد پایداری برخوردار شده و در سال ۲۰۲۱، بالغ بر ۸۱۰۰۰ تن میوه و سبزیجات به خارج از کشور ارسال شده است. شایان توجه است که این رقم در سال ۲۰۲۰، فقط ۴۰۳۰۰ تن بوده است. ضمناً حجم فیزیکی صادرات گوجه فرنگی به ۷۰.۸ هزار تن (۸۷.۷ درصد) افزایش یافت و ارزش آن به ۷۴.۴ میلیون دلار (۷۷.۱ درصد) رسیده است. همچنین رشد صادرات آرد و محصولات قنادی ۵۷.۷ درصد و رشد صادرات عصاره ریشه شیرین بیان نیز ۳۳.۵ به درصد رسیده است " .

نویسنده اعلام نموده است که : " بررسی آمارهای منتشره حاکی از آن است که حجم واردات برخی از شیرینی جات، چای، محصولات فرآوری شده سبزیجات و میوه نیز افزایش داشته است . ضمن اینکه واردات گوشت گاو (۵۰.۲ درصد)، گوشت مرغ (۲۶.۲ درصد)، سوسیس و کالباس (۲۷.۴ درصد)، کنسرو گوشت (۴۲.۳ درصد)، غذای کودک (۳۱.۲ درصد)، لبنیات (۲۱.۲ درصد)، شیر تغلیظ شده (۴۳.۳ درصد)، پنیر (۱۵.۹ درصد)، برنج (۳۷.۲ درصد) با کاهش روبرو بوده اند " .

در گزارش فوق الذکر ، شاخص های رشد صادرات محصولات نساجی به شرح زیر مورد توجه قرار گرفته است : " محصولات نساجی به طور کلی ۳۸.۴ درصد، نخ پنبه ۴۲.۱ درصد، پارچه ۳۴.۵ درصد، پوشاک ۳۴.۸ درصد، انواع جوراب ۲ برابر (۱۰۰ درصد) ، پشم - ۷۷.۱ درصد و مواد خام چرمی ۲۱ درصد بوده اند."

والنتین تراپزنیکوف نویسنده مقاله مزبور در پایان گزارش خود نتیجه گیری نموده است که : " رشد شاخص های اقتصادی ترکمنستان در سال ۲۰۲۱ ، حاکی از افزایش قابل توجه ظرفیت صادرات ترکمنستان و اثربخشی برنامه جایگزینی واردات است که توسط دولت این کشور دنبال و پیگیری شده است ."

ملاحظات :

- تراز مثبت تجارت خارجی در سال ۲۰۲۱ بیش از ۲.۶۱ میلیارد دلار (در سال ۲۰۲۰ - ۶۹۱.۵ میلیون دلار) بود.
- رشد واردات تجهیزات فنی به کشور نسبت به سال قبل ۱۲.۶ درصد و کالاهای مصرفی فقط ۲ درصد بوده است. واردات مواد اولیه ۵.۵ درصد کاهش یافته و از حجم خرید آهن آلات نیز کاسته شده است.
- براساس گزارش مزبور، در بخش صادرات برق نیز ، ترکمنستان از نظر حجم فیزیکی شاهد رشد ۳۶.۴ درصدی و از نظر ارزشی نیز رشد ۳۷.۳ درصدی را تجربه نموده است.
- ضمناً صادرات گوگرد ۲.۳ برابر ، شیشه و محصولات شیشه ای ۶۱.۸ درصد، لوله های پلاستیکی، شیلنگ و اتصالات ۶۰.۵ درصد ، از نظر ارزش رشد نشان داده اند.
- شایان ذکر است که سیاست ایجاد و توسعه کشت گلخانه ای در ترکمنستان باعث شده تا حد زیادی ، واردات گوجه و خیار توسط این کشور به کنار گذاشته شده و ترکمنستان با استفاده از مزیت گاز ارزان خود از یک سو و توسعه فضاهای کشت گلخانه ای از سوی دیگر ، موفق به صادرات این محصولات شده است.